

Likabehandlingsplan

- plan för arbetet mot trakasserier, diskriminering och kränkande behandling

Liden Stige skola

Giltighetstid: 2021-12-01– 2022-12-01

Ansvarig rektor: Riitta Rennerhag, Linda Norman

1. Syfte och bakgrund

Syftet med en likabehandlingsplan är att barn och elever ska skyddas mot diskriminering, trakasserier och kränkande behandling. Det råder ett absolut förbud mot att kränka, diskriminera eller trakassera barn/elever. All personal har handlingsplikt och skyldighet att utreda och vidta åtgärder. Planen beskriver enhetens systematiska arbete, för barn/elever, personal och vårdnadshavare.

Skollagen fastställer att alla skolformer ska arbeta målinriktat för att förebygga och förhindra kränkande behandling. En plan för arbetet ska varje år beskriva verksamhetens mål och de åtgärder som planeras. Genomförandet av dessa åtgärder ska sedan utvärderas i efterföljande års plan. Skolverket anger att planen ska utgå från en kartläggning av nuläget, som beskriver risker och analyserar orsaker.

2. Vision och arbetssätt

Liden/Stige skola – en skola att längta till.

- Vi utvecklas, i en miljö där vi känner att trygghet, gemenskap och delaktighet finns!
- Våra elever får så bra kunskaper att de utifrån sina förutsättningar kan välja sin egen framtid.
- Vi verkar för en likvärdig skola där eleverna visar och möts av respekt och hänsyn till varandra.
- I våra klassrum möts eleverna av en övertygelse att alla kan och vill.
- Alla våra medarbetare hjälper våra elever att tro på sig själva och får dem att våga och vilja lära för livet.
- Alla elever och vuxna ska känna sig välkomnade, respekterade och behövda i en skola där vi tar ansvar och hjälper varandra
- Vi har positiva och höga förväntningar på varandra.

Insatser av förebyggande och främjande karaktär

Ett systematiskt arbete pågår i skolorna då normer, värdegrund, trivsel, trygghet och arbetsmiljö behandlas. I det arbetet ingår en mobilfri skola och trivselregler. Vi har en gemensam lektionsstruktur på alla lektioner med genomtänkta platser för eleverna i klasserna. Skolorna har en egen trygghets och studieroenkät för Liden/Stige F-9, som genomförs två gånger per år.

Den sammanställs och ligger till grund för analys. Skolorna har vardera ett trygghetsteam som stödjer alla i skolan med att arbeta främjande och förebyggande. Trygghetsteamerna är de som utreder händelser som uppstår. Alla klasser har mentorstid varje vecka. Under mentorstiden förs samtal om normer, värderingar, arbetsmiljö och händelser som är aktuella. Klasserna har en gång i månaden klassråd, då frågor lyfts till elevrådet.

När eleverna har rast finns personal, rastvärdar närvarande bland eleverna. För F-6 vistas rastvärdar ute och har med hjälp av elevrådet, viss planerad rastaktivitet att erbjuda. För 7-9 rör sig rastvärdarna bland eleverna i korridorer och allmänna utrymmen. Under viss lektionstid finns bemanning i 7-9 korridorer av pedagoger med jourtid för att trygga miljön vid ev toalettbesök och att vara behjälpliga vid hämtning av material. Elever i 7-9 har ett uppehållsrum som bemannas med en rastvärd som under vissa perioder arrangerar aktiviteter/turneringar för eleverna. Eleverna i åk 9 ansvarar för ett elevfik där det finns frukt att få samt försäljning av nyttigare fika. Frukt för eleverna i F-6 serveras varje dag av klassvärdar från respektive klass. Elever som efter sin skoltid vistas på fritidshemmet erbjuds aktiviteter som knyter an till skolans planering.

Friluftsliv och kultur är skolornas profil med aktiviteter som genomförs fördelade över åren för eleverna i åk F-9. Eleverna ges då möjlighet till upplevelser av mervärde och samvaro med sina klasskamrater och lärare. Vid aktiviteterna tränas eleverna i det egna ledarskapet som att göra kloka val, vilket kan vara utmanande. Som en progression, får äldre elever leda yngre vid passande kultur och friluftslivsaktiviteter.

Föräldramöten och föräldrarådsmöten hålls en till två gånger per läsår, då mentorer och rektor deltar. Då förs samtal över skolans trivselregler, rutiner samt var information kan inhämtas om vad som händer i skolorna över läsåret. Representanter för föräldrarådet, har möjlighet att lyfta funderingar som uppstår under skolåret till skolrådet där rektor och lärarrepresentant deltar. Vårdnadshavarna är betydelsefulla för barnen och uppmanas till att vara delaktig i sina barns skolgång genom att hålla sig informerad över vad som händer i skolan. Att medverka vid elevens utvecklingssamtal, att tala gott om skolorna och att ta personlig kontakt med skolornas mentor eller rektor vid ev. frågor och funderingar om uppkomna situationer.

3. Kartläggning av riskområden

Kartläggning har skett utifrån 2020-2021 uppföljningar från skolans lokala enkät och trygghetsvandringar samt elevsamtal med deltagare från trygghetsteamerna (Kommunens elevenkät, uteblev 2019- 2021). En annan

form av kartläggning i skolornas verksamhet sker regelbundet under läsåret genom dialog mellan, elever, mentorer, lärare och rektor. Ev åtgärder för att förhindra de risker som tas fram sker skyndsamt, oftast genom organisatoriska förändringar. Då Liden/Stige från och med 21-01-01 är en F-9 organisationen, ser kartläggningmaterialet och utvärderingarna lite olika ut. Under året fortsätter vi arbetet med att öka likvärdigheten i våra skolor.

Skolorna har nu en gemensam trygghetsenkät där eleverna får beskriva hur de upplever tryggheten på skolan genom olika frågor och svarsalternativ. Tryggheten på skolan upplevs överlag som god. Tryggheten är emellertid inte total på högstadiet vilket är fallet på låg- och mellanstadiet. Bland låg- och mellanstadiet eleverna upplever runt hälften att de aldrig blir ledsen av något som sägs på skolan och en bråkdel upplever att det här är något som händer ofta. Liknande situation finns bland högstadiet men där är det en ännu större grupp som aldrig blir ledsen av något som sägs. Resultatet återspeglas i upplevelsen av att bli kränkt av att höra könsord eller rasistiska uttryck på högstadiet. Sådana uttryck förekommer uppenbarligen då några få upplever att könsord eller rasistiska uttryck är något som bekommer dem illa. Majoriteten upplever emellertid att detta aldrig är något som påverkar dem negativt.

Låg- och mellanstadiet har en god sammanhållning där samtliga har någon att vara med ibland, eller absolut främst förekommande, ofta. Högstadiet har liknande resultat där näst intill alla känner att man har någon att vara med. En väldigt liten men ändå väldigt viktig del av högstadiet känner emellertid att man enbart har någon att vara med ibland, eller än mer tråkigt, inte alls. Det är bekymrande och något som både kontinuerligt och stötvis arbetas med. Orsaken till att inte hitta "någon" för de äldre eleverna kan ses som den "lilla skolans" begränsningar. Att inte hitta tillräckligt många kompisar.

Tryggheten är oförändrad om man ser till senaste mätningen, som gjordes i våras, för låg och mellan. Vilket är positivt utifrån det goda resultatet vid senaste mätningen. Detsamma gäller överlag för förekomsten att bli ledsen på skolan. Samhörigheten är något lägre än senaste mätningen. En förklaringsmodell kan vara att det är naturligt att eleverna upplever en större samhörighet mot slutet av läsåret än när man nyligen startat en ny klass vilket sker varje år, utifrån de hopslagna åldrarna som utgör klasserna i Liden. I Stige genomfördes inga mätningar under våren. För högstadiet finns det inga generella ändringar för samtliga klasser. Ändringarna består mestadels av något svar som blivit mer positivt eller negativt sedan senaste mätningen

Kartläggning från trygghetsvandringar samt elevsamtal med deltagare från trygghetsteamet i Liden/Stige

Elever Fritidshemmet, F-6

Eleverna tycker att skolorna känns som en trygg plats och att det finns rastvakt ute som det går att fråga eller ta hjälp av. Eleverna känner sig trygga inomhus och känner att de får studiero. Eleverna känner att de kan ta kontakt med någon vuxen om de känner sig ledsen eller kränkt av någon annan på skolorna. Sammanhållningen och känslan av att få vara med upplevs som god. I Liden fungerar det bra att de mindre barnen får vänta en bit ifrån busshållplatsen med bussvärden. I Stige behöver eleverna vänta in bussvärden innan de går till bussen.

Elevrådet i Stige

Elevrådet har utvärderat likabehandlingsplanen under ett möte våren 2021. Det som kommit upp i kartläggningen är duschar och omklädningsrum, där några konkreta saker åtgärdats. Det har satts upp nya duschdraperier samt hållare där duschkräm kan ställas. Inne på toaletterna har skyltar satts upp för ökad trivsel. Elevrådet har rastaktiviteter med jämna mellanrum, något som ska stärka gemenskapen och förhindra utanförskap på rasterna. Vidare har städpersonalen i samråd med skolans personal ordnat städtävlingar för att få bättre ordning bland elevernas ytterkläder, något som givit goda resultat.

Liden Kamratstödarna 7-9

Om elevens trygghet, trivsel och studiero. En utvärdering av likabehandlingsplanen (kap 5) genomfördes under ett möte med kamratstödarna våren 2021, för att se om förändringar skett utifrån vidtagna åtgärder utifrån kamratstödjarnas trygghetsvandring, då det markerat riskområden. Områden som kamratstödarna hade med sig i sin kartläggning var de allmänna områden där flera elever vistades samtidigt för åk 7-9. Skåphallen, tycker eleverna är bättre nu och en del att det är bra. I aulan upplevs det vara mindre förstörelse men att det fortfarande är stöjtigt och ibland ganska stökigt och högljutt. Gällande duschar och omklädningsrum (som inte använts på samma sätt som tidigare år pg av pandemi), så fungerar de nya dörrstängarna bra och upplevs som positivt. Busshållplatsen är fortfarande ett oroligt område och bussvakter uppskattas och behövs. Sammanfattningsvis verkar det inte blivit sämre på något ställe och att det upplevs ganska positivt även om det förekommer stök på en del platser fortfarande.

Sammanfattning av hälsosamtal Stige i FskK., åk 4, Liden åk 7 2020/2021

Förskoleklass

De flesta lokaler anser eleverna vara bra, någon enstaka påtalar att toaletterna är ofräscha. Alla eleverna trivs i skolan och känner sig trygga. Gällande svaren kring arbetsro och koncentration anser de flesta att de ofta eller ibland koncentrerar sig och jobbar bra, medan enstaka elever anser att de nästan aldrig kan jobba på lektionerna. Några elever uppger att de upplevt kränkningar i skolan. Alla elever vet var de ska vända sig om så sker. Alla elever uppger att de ofta eller alltid har kompisar i skolan.

Åk4

Lokalmässigt sticker toaletter och duschar ut som de lokaler eleverna upplever som sämst. Det som nämns gällande duscharna är att det är trångt och att det finns för få draperier. På punkterna gällande arbetsro och koncentration på lektionerna svarar nästan hälften att de ofta har arbetsro och övriga svarar ibland eller sällan. En betydande majoritet av eleverna uppger att det är högljutt och pratigt och vissa lektioner upplevs som pratigare än andra. Spring i klassrummet nämns också som en störande faktor. Nästan alla eleverna uppger att de alltid har kompisar, medan ett fåtal anger ofta eller ibland. Alla elever vet var de ska vända sig om något händer i skolan och känner sig trygga i skolan. En stor andel av eleverna ger skolmaten bra betyg! Överlag skattar eleverna att de mår bra.

Åk 7

Sammanfattningsvis från åk 7 anser eleverna generellt att de har en bra arbetsmiljö. Toaletter skiljer sig dock i att elever tycker det är sämsta delen av arbetsmiljö, flickor skattar toaletterna sämre än pojkar. Ur berättelser så har elever sagt att anledningen till att dem tycker toaletterna är dåliga är att de är ofräscha och gamla, och att andra elever kan störa när de är på toaletten. Några elever har uppgett i berättelse att de inte använder toaletter på skolan pg av det. Vad gäller klassrum uppger merparten av elever att de har bra eller mycket bra klassrum. I samtal har man inte kunnat specificera vad som gör klassrummet bra. Över arbetsro och förmåga att koncentrera sig på lektionerna anser merparten av elever att det har arbetsro och kan koncentrerar sig på lektionerna, alltid eller ofta.

En mindre andel uppger att de ibland och sällan har arbetsro eller koncentrationsförmåga. Orsaken sägs vara att det beror på att det är elever som är pratiga och stör. Om kränkning/mobbing, anger hälften av eleverna

att det sker kränkningar mellan elever, uppskattningsvis jämnt fördelat mellan könen. Samtliga uppger att skolan känner till detta sedan tidigare och att vuxna har samtalat kring detta med klassen. Vissa elever berättar att det har blivit bättre efter att vuxna talat med eleverna, medan vissa upplever att det inte har blivit bättre. Trivs i skolan gör 90 % av eleverna och uppger att de trivs mycket bra eller bra. Resterande förhåller sig neutral till skolan. I samtal uppger man att man trivs bra i skolan främst pga. av att man har kompisar i skolan. Om måendet är det en stor andel av elever som anger att det mår mycket bra eller bra. Några få förhåller sig neutrala till sitt mående.

Sammanfattning och analys från hälsosamtalen för Lidens förskoleklass samt åk 4 har inte kunnat genomföras pga. ett för lite statistiskt underlag.

4. Mål för arbetet

Utifrån kartläggningsresultatet är Liden/Stige skolors mål för det främjande och förebyggande arbetet att fortsätta arbetet med arbetsmiljö, där vi känner att trygghet, gemenskap och delaktighet finns. Detta gör vi genom att kommande år arbeta tydligare genom att sammanlänka de två skolorna som numera ingår i en organisation med förebyggande insatserna som skolövergripande överenskommelser samt de uppsatta målen:

Mål

- Förbättra språkbruket.
  - Eleverna använder ett gott bemötande mot elever och vuxna.
- Normer och värderingar.
  - Alla elever och vuxna ska känna sig välkomnade, respekterade.
- Öka andelen elever med tillit till sin egen förmåga och lust att lära.
  - Vi har positiva höga förväntningar på varandra.
- Alla elever känner sig trygga på raster och i omklädningsrum.
  - Respekt och förståelse finns för varandras olikheter och behov.
- Minska korridorstöket, skadegörelse och nedskräpning.
  - Arbeta för ett trivsammare klimat i korridorer för tryggare och mer harmoniska elever.

5. Handlingsplan

Uppföljning sker löpande under året i arbetslag, trygghetsteamerna samt vid klassråd, elevråd och med kamratstödjare. Utvärdering av planen sker vid slutet av hösttermin samt i juni inför kommande läsår.

Stige fritidshem, förskoleklass och åk 1-3

Mål	Hur	När	Vem
Ett gott språkbruk	Personalen använder ett gott språkbruk. Vi säger till när eleverna använder ett oacceptabelt språk och tar upp det i klasserna om det upprepas.	Terminsstart och vid behov.	All personal
Normer och värderingar	Vi går igenom skolornas trivselregler vid behov. Ingår i vår undervisning. Vi har ett pågående arbete "catwalk" Liden/Stige F-9	Terminsstart och vid behov. Under läsåret planeras områden in	Lärare
Att alla elever känner sig trygga på raster och i omklädningsrum	Rastvärdar. Trivselregler. Tydliga vuxna ledare. Skolornas egen trygghet studieroenkät. Vi har ett öppet, tillåtande klimat där vi kan fånga upp elevernas egna frågor	Dagligen	All personal
Öka andelen elever med tillit till sin egen förmåga och lust att lära	Varierande undervisning. Elevinflytande. Aktiviteter inom friluftsliv utomhuslektioner, kultur Arbeta med framtidsresan (HejSyv) Vi ser varje elev utifrån hans behov.	Fortlöpande under läsåret	Lärare
En skola som präglas av solidaritet mellan människor.	Pågår ständigt under raster och lektionstid	Dagligen.	All personal

Stige åk 4-6

Mål	Hur	När	Vem
Ett gott språkbruk	Personalen använder ett gott språkbruk. Vi säger till när eleverna använder ett oacceptabelt språk och tar upp det i klasserna om det upprepas.	Terminsstart och vid behov.	All personal
Normer och värderingar	Vi går igenom skolornas trivselregler vid behov. Ingår i vår undervisning. Vi har ett pågående arbete "catwalk" Liden/Stige F-9	Terminsstart och vid behov. Under läsåret planeras områden in.	Lärare
Att alla elever känner sig trygga på raster och i omklädningsrum	Rastvärdar. Trivselregler. Tydliga vuxna ledare. Skolornas egen trygghet studieroenkät. Vi har ett öppet, tillåtande klimat där vi kan fånga upp elevernas egna frågor	Dagligen	All personal
Öka andelen elever med tillit till sin egen förmåga och lust att lära	Varierande undervisning. Elevinflytande. Aktiviteter inom friluftsliv, utomhuslektioner, kultur Arbeta med framtidsresan (HejSyv) Vi ser varje elev utifrån hens behov.	Fortlöpande under läsåret	Lärare
En skola som präglas av solidaritet mellan människor.	Pågår ständigt under raster och lektionstid	Dagligen.	All personal

Liden fritidshemmet, förskoleklassen och åk 1-6

Mål	Hur	När	Vem
Ett gott språkbruk	Personalen använder ett gott språkbruk. Vi säger till när eleverna använder ett oacceptabelt språk och tar upp det i klasserna om det upprepas. Arbetar aktivt med gruppsamtal och drama under temadagar.	Terminsstart och vid behov. Tre temadagar	All personal
Normer och värderingar	Vi går igenom skolornas trivselregler vid behov. Ingår i vår undervisning. Dramatisera händelser med resonemang bland eleverna. Vi har ett pågående arbete "catwalk" Liden/Stige F-9	Terminsstart och vid behov. Tre temadagar Under läsåret	Lärare
Att alla elever känner sig trygga på raster och i omklädningsrum	Rastvärdar. Trivselregler. Tydliga vuxna ledare. Skolornas egen trygghet studieroenkät. Vi har ett öppet, tillåtande klimat där vi kan fånga upp elevernas egna frågor	Dagligen	All personal
Öka andelen elever med tillit till sin egen förmåga och lust att lära	Varierande undervisning. Elevinflytande. Aktiviteter inom friluftsliv, utomhuslektioner, kultur Arbeta med framtidsresan (HejSyv) Vi ser varje elev utifrån hens behov.	Fortlöpande under läsåret	Lärare
En skola som präglas av solidaritet mellan människor.	Att förbättra elevernas attityd mot vuxna och elever. Genom att ha dramaövningar, blanda grupper, diskutera i våra klasser när något hänt under rasten/i korridoren och dramatisera det inträffade händelsen.	Dagligen. Vid temadagar	All personal

Liden åk 7-9

Mål	Hur	När	Vem
Ett gott språkbruk Att språket ska vara OK och acceptabelt mellan elever	Diskutera i mentorsgrupper Genom att lyfta olämpliga uttryck i språket samt resonera med eleverna över det olämpliga	Generellt och extra vid behov. Alltid en reaktion från vuxna som bearbetas på raster och handledartid	Mentorer
Att alla elever känner sig trygga och tillit till den egna förmågan	Vuxennärvaro Att skapa en klassmiljö som möjliggör att alla vågar göra fel och lära sig av sina misstag.	Lektioner, lunch och vid raster	Lärare
Att skapa en trygg skolmiljö genom att minska korridorstöket (skadegörelse och nedskräpning).	Aktiviteter för elever på rasterna (elevfiket). Ansvarsfulla rastvärdar rör sig bland elever på sin schemalagda tid. Vuxna som markera när något är fel. tex avbryta "skojbråk". Alla hjälps åt att hålla vår arbetsplats ok. Elever med vuxna har ansvarsområden att fräscha upp med jämna mellanrum.	Kontinuerligt Handledartid Under skolåret	All personal Mentorer
Skapa ro och trygghet i korridoren för att få lugna och harmoniska elever till våra lektioner.	Läraren är i lektionssalen innan starttid och avslutar den vid avsatt tid, så att ingen väntetid uppstår till nästa. Arbetsmiljö ska vara en stående punkt på handledartiden	Kontinuerligt Handledartid	All personal Mentorer
Att öka studiemotivationen, ökar både trygghet och minskar risk för kränkningar och "stök" vid raster	Genom att jobba ämnesövergripande, för att öka förståelsen och ge eleverna ett sammanhang utanför de enskilda ämnenas ramar Arbeta med HejSyv.	Lektionstid Samtal vid utvecklingssamtal Kontinuerligt under läsåret.	Lärare Mentorer All personal
Normer och värderingar	Vi går igenom skolornas trivselregler vid behov. Ingår i vår undervisning. Vi har ett pågående arbete "catwalk" Liden/Stige F-9	Kontinuerligt under läsåret. Lektionstid Under läsåret	All personal

6. Utvärdering av genomförda insatser

Under 2021 är Liden/Stige skolor en F-9 organisation, vi fortsätter arbetet med befintliga mål. Då vi under höstterminen startat upp skolövergripande överenskommelse genomför vi ingen närmare utvärdering av dessa i nuläget. Den utvärdering som eleverna tagit fram i elevråd och genom kamratstödjare och faddrar finns med i handlingsplanen och är på så vis delaktiga i arbete.

Läsåret 20-21, har eleverna svarat på skolornas enkät angående trygghet och studiero. Eleverna har intervjuats av person från trygghetsteamet över upplevda skoldagar samt en kartläggning av skolhälsovården.

Elevrådets representanter och kamratstödjarnas tidigare utvärdering av likabehandlingsplanen, resulterade i att eleverna vill utveckla fadderverksamheten samt är angelägna om att lärare och andra vuxna finns närvarande på raster. Eleverna vill att vuxna omedelbart reagerar på otrevliga beteenden och reder ut konflikter. Tydliga regler och rättvisa är viktigt för eleverna. Pandemin innebar att möten i både Trygghetsteamet och med kamratstödjare haltat en aning i år. Många av de aktiviteter som vanligtvis planeras och genomförs har inte blivit av. Vi har under året detta till trots haft tre aktiviteter som alla fungerat väl

Utvärdering Stige fritidshem, förskoleklass och åk 1-3

Mål	Aktivitet	Resultat	Hur går vi vidare
Ett gott språkbruk	Personalen använder ett gott språkbruk. Vi säger till när eleverna använder ett oacceptabelt språk och tar upp det i klasserna om det upprepas.	Se resultat från skolornas egen trygghet studieroenkät. Utvärdera under vt	Fortsätta att arbeta aktivt med språket. Samtal med vh vid föräldramöten hur vi arbetar i skolan
Normer och värderingar	Vi går igenom skolornas trivselregler Ingår i vår undervisning. Filmer samt 4-hörnsövningar Vi har ett pågående arbete "catwalk" Liden/Stige F-9	Under läsåret planeras områden in, som vi ser resultatet av under vt-22.	Alla lärare fortsätter med det pågående arbetet.
Att alla elever känner sig trygga på raster och i omklädningsrum	Rastvärdar. Trivselregler. Tydliga vuxna ledare. Skolornas egen trygghet studieroenkät Vi har ett öppet, tillåtande klimat där vi kan fånga upp elevernas egna frågor	Dagligen i dialog med eleverna. Se resultat från skolornas egen trygghet studieroenkät.	All personal fortsätter med det pågående arbetet
Öka andelen elever med tillit till sin egen förmåga och lust att lära	Varierande undervisning. Elevinflytande. Aktiviteter inom friluftsliv, utomhuslektioner, kultur Arbeta med framtidsresan (HejSyv) Vi ser varje elev utifrån hans behov.	Områden inom friluftsliv, kultur, har varit svåra att genomföra (inställning av rådande pandemi). Mindre arrangemang har genomförts i skolan Påbörjat arbetet med HejSyv under ht-21.	Fortsätta arbetet med motivationshöjande aktiviteter för eleverna.
En skola som präglas av solidaritet mellan människor.	Pågår ständigt under raster och lektionstid	Dagligen.	All personal fortsätter med det pågående arbetet

Utvärdering Stige åk 4-6

Mål	Aktivitet	Resultat	Hur går vi vidare
Ett gott språkbruk	Personalen använder ett gott språkbruk. Vi säger till när eleverna använder ett oacceptabelt språk och tar upp det i klasserna om det upprepas.	Se resultat från skolornas egen trygghet studieroenkät Utvärderar under vt	Fortsätta att arbeta aktivt med språket. Samtal med vårdnadshavare vid föräldramöten hur vi arbetar i skolan
Normer och värderingar	Skolornas trivselregler. Ingår i vår undervisning. Läsa sanning och konsekvens, åk 4. Dårfinckar och dönickar, åk 5 samt Magiska hjärtat åk Diskutera kring människors lika värde på livskunskapen. Vi har ett pågående arbete "catwalk" Liden/Stige F-9	Under läsåret planeras områden in, som vi ser resultatet av under vt-22. Påbörjat arbetet med HejSyv och catwalk under ht-21	Alla lärare fortsätter med det pågående arbetet.
Att alla elever känner sig trygga på raster och i omklädningsrum	Rastvärdar. Trivselregler. Tydliga vuxna ledare. Skolornas egen trygghet studieroenkät. Vi har ett öppet, tillåtande klimat där vi kan fånga upp elevernas egna frågor	Dagligen i dialog med eleverna. Se resultat från skolornas egen trygghet studieroenkät.	All personal fortsätter med det pågående arbetet
Öka andelen elever med tillit till sin egen förmåga och lust att lära	Varierande undervisning. Elevinflytande. Aktiviteter inom friluftsliv, utomhuslektioner, kultur. Arbeta med framtidsresan (HejSyv) Vi ser varje elev utifrån hans behov.	Områden inom friluftsliv, kultur, har varit svåra att genomföra (inställning av rådande pandemi). Mindre arrangemang har genomförts i skolan Påbörjat arbetet med HejSyv under ht-21.	Fortsätta arbetet med motivationshöjande aktiviteter för eleverna.
En skola som präglas av solidaritet mellan människor.	Pågår ständigt under raster och lektionstid	Dagligen.	All personal fortsätter med det pågående arbetet

Utvärdering Liden fritidshemmet, förskoleklassen och åk 1-6

Mål	Aktivitet	Resultat	Hur går vi vidare
Ett gott språkbruk	Personalen använder ett gott språkbruk. Vi säger till när eleverna använder ett oacceptabelt språk och tar upp det i klasserna om det upprepas.	Se resultat från skolornas egen trygghet studieroenkät	Fortsätta att arbeta aktivt med språket. Samtal med vh vid föräldramöten hur vi arbetar i skolan
Normer och värderingar	Vi går igenom skolornas trivselregler vid behov. Ingår i vår undervisning. Dramaövningar /Temadag Vi har ett pågående arbete "catwalk" Liden/Stige F-9	Under läsåret planeras områden in, som vi ev ser resultatet av under vt-22. Ht tema, gav många intressanta gruppsamtal och reflektioner från eleverna.	Alla lärare fortsätter med det pågående arbetet.
Att alla elever känner sig trygga på raster och i omklädningsrum	Rastvärdar finns ute med eleverna. Extra personal vid omklädning och dusch efter idrotten som hjälper till med att slå på duscharna.	Dagligen i dialog med eleverna. Se resultat från skolornas egen trygghet studieroenkät.	All personal fortsätter med det pågående arbetet.
Öka andelen elever med tillit till sin egen förmåga och lust att lära	Varierande undervisning. Elevinflytande. Aktiviteter inom friluftsliv, utomhuslektioner, kultur. Arbeta med framtidsresan (HejSyv) Vi ser varje elev utifrån hens behov.	Områden inom friluftsliv, kultur, har varit svåra att genomföra (inställ pg av rådande pandemi). Mindre arrangemang har genomförts i skolan Påbörjat arbetet med HejSyv under ht-21. Uppskattat av eleverna som reflekterat mkt över vad de vill bli när de blir stor	Fortsätta arbetet med motivationshöjande aktiviteter för eleverna.
En skola som präglas av solidaritet mellan människor.	Förbättra elevernas attityd mot vuxna och elever. Diskutera i klasser när något hänt under rasten/i korridoren och dramatisera det inträffade händelsen. Resonemang och rollspel med eleverna över hur en god kamrat är, hur man kan "visa" att man är en god kamrat	Aktiviteten har genomförts med eleverna i blandade grupper. Många reflektioner och kloka tankar bland eleverna.. Varaktigt resultat går inte att se ännu. Ämnet behöver följas upp kontinuerligt.	Planera in en temadag som uppföljning under Vt. Fortsatt arbete i det dagliga arbetet med eleverna

Utvärdering Liden , åk 7-9

Mål	Aktivitet	Resultat	Hur går vi vidare
Gott språkbruk	Vi säger till när eleverna använder ett oacceptabelt språk och tar upp det i klasserna om det upprepas.	Flertalet markeringar av vuxen har skett. Kamratstödjare tycker sig märka skillnad. Elevenkät visar en låg andel elever som upplever sig berörda att höra ett "hårt" språk	Fortsätta att arbeta aktivt med språket. Genomföra en tydlig insats i klasserna över begreppens innebörd. Samtal med vh vid föräldramöten hur vi arbetar i skolan
Att minska stök och skadegörelse i korridor.	Direkt hemkontakt till elevens/elevernas Vh, vid minsta överträdelse, av den vuxna som ser händelsen (informerar mentor och vid allvarigare händelse även rektor).	Insatserna har gett resultat. Men det finns fortfarande en del att arbeta vidare med..	Fortsätta med skolans rutiner för att förhindra "korridorsstök", Vi arbetar aktivt med eleverna från åk 7 i konsekvenstänk, regler och samtal med Vh.
Normer och värderingar	Skolornas trivselregler tas upp vid terminsstart och behov. Ingår i vår undervisning. Vi har ett pågående arbete "catwalk" Liden/Stige F-9	Trivselregler följs till stor del. Behöver dock påminnas. Under läsåret planeras områden in, som vi ev ser resultatet av under vt-22.	Alla lärare fortsätter med det pågående arbetet.
Att alla elever känner sig trygga på raster och i omklädningsrum	Skolan har rastvärdar och trivselregler. Vi är tydliga vuxna ledare. Vi har ett öppet, tillåtande klimat där vi kan fånga upp elevernas egna frågor	Dagligen Se resultat från skolornas egen trygghet studieroenkät	Vi fortsätter att bemanna raster. Alla rastvärdar behöver vara bättre på att cirkulera mellan planen nedre/övre våningen i hus B
Öka andelen elever med tillit till sin egen förmåga och lust att lära	Varierande undervisning. Elevinflytande. Aktiviteter inom friluftsliv, utomhuslektioner, kultur. Arbetat med framtidsresan (HejSyv) på Hk k, åkg har läst Privatekonomi och haft digital föreläsning med Swedbank. Framtidskoll som anordnades av UF. Påbörjat arbetet med HejSyv i åk 7 och 8 inom Ma/No.	Områden inom friluftsliv, kultur, arbetsmarknad har varit svåra att genomföra (inställ pg av rådande pandemi). Mindre arrangemang har genomförts i skolan och på orten. En bra kombination och var mycket uppskattat av eleverna i åk 9.	Fortsätta arbetet med motivationshöjande aktiviteter för eleverna. Fortsätter med de inplanerade lektionerna och samarbetet med UF i Hkk..

7. Barns/elevs delaktighet i arbetet

Eleverna är delaktiga i likabehandlingsarbetet genom regelbundna klassråd och elevråd, mentorstid samt skolornas egen elevenkät för elever i åk F-9. Kamratstödjare och elevrådsrepresentanter ges ytterligare utvärderingsmöjlighet utöver enkäten tillsammans med person från trygghetsteamet. Eleverna deltar på så vis i kartläggning av nya målområden för nästa års likabehandlingsplan.

En god arbetsmiljö är något som vi skapar gemensamt, i lektionssalar, korridorer, restaurang, uppehållsrum och skolgård och är viktiga områden att synliggöra i det dagliga arbetet av vår arbetsmiljö och är en viktig del i det systematiska arbetet av innehållet i likabehandlingsplanen.

Elevernas ansvar

Alla elever har var och en ett ansvar att följa skolornas likabehandlingsplan, trivselregler och att bemöta andra elever och personal på ett respektfullt sätt med ett gott språkbruk. Att känna till lagarna om diskriminering och kränkande behandling är en rättighet och skyldighet.

I elevansvaret ingår även att berätta för någon vuxen när felaktiga händelser uppmärksammas. Det kan innebära diskriminering, trakasserier eller annan kränkande behandling som du ser förekomma på skolorna. Om du inte ingriper genom att berätta för vuxen när du ser oacceptabla händelser ses du som medansvarig, i ex. kränkningen.

8. Rutiner för akuta situationer

Rutiner när elev kränker elev

- Den personal som upptäcker kränkning och/eller mobbingen ingriper direkt för att stoppa händelsen.
- Den/de som upptäcker/anar mobbing kontaktar utsedd kontaktperson(er), ur trygghetsteamet med fördjupad kunskap om kränkning, trakasserier och diskriminering.
- Den/de som upptäcker eller får vetskap om kränkning kontaktar klasslärare/mentor som då agerar vidare i ärendet.
- Mentor kontaktar vårdnadshavare.
- Skyndsamt anmälan till Stella-systemet. Utöver anmälningsskyldigheten inträder också utrednings- och åtgärdsskyldighet.
- En utredning utifrån händelsen påbörjas, där skolornas atmosfär och kultur ingår i kartläggningen.
- I vissa situationer kan elevhälsan behöva kopplas in.
- Upprätta tid för uppföljning och utvärdering.

Rutiner när vuxen kränker, trakasserar eller diskriminerar elev

- Den personal som upptäcker kränkning och/eller mobbingen ingriper direkt för att stoppa händelsen. För att därefter informera rektor.
- Den personal som upptäcker eller blivit informerad av elev eller vh kontaktar omgående rektor.
- Rektor utreder och ansvarar för dokumentation, uppföljning och kontakt med barnets/elevens vårdnadshavare.
  - samtal med personal
  - dokumentation i Stella samt handlingsplan för att mota framtida diskriminering eller kränkningar.
  - rektor ansvarar för ett uppföljande samtal med personen, dokumentation sker i Stella.
  - rektor kontakt med elev och dennes vh
- Anmälan går vidare till huvudman och i vissa fall kontaktas fackliga representanter.

9. Bilaga: definitioner och begrepp

Diskrimineringsgrunderna i diskrimineringslagen

Med diskrimineringsgrund menas de kategorier av personer eller de karakteristika som skyddas av diskrimineringslagstiftningen:

• **Kön**

Diskriminering och trakasserier som har samband med kön kan vara utfrysning, förlöjligande och skämt kopplade till barns könstillhörighet. Sexuella trakasserier är kränkningar av sexuell natur. De kan ta sig uttryck i sexualiserat språkbruk, tafsande eller visning av pornografiskt material. Vuxna i skolorna måste vara uppmärksamma på och agera i situationer där barnens lek inte präglas av frivillighet, ömsesidig nyfikenhet och intresse.

• **Könsidentitet eller könsuttryck (i diskrimineringslagen könsöverskridande identitet eller uttryck)**

Att någon inte identifierar sig med sin biologiska könstillhörighet som kvinna eller man eller genom sin klädsel eller på annat sätt ger uttryck för att tillhöra ett annat kön

• **Etnisk tillhörighet**

Diskriminering och trakasserier som har samband med etnisk tillhörighet kan vara förlöjligande eller skämt kopplat till en grupp personer med samma nationella eller etniska ursprung, ras eller hudfärg. Skolorna/skolorna har ett ansvar att arbeta mot rasism och främlingsfientlighet.

• **Religion eller annan trosuppfattning**

Skolorna/skolorna får inte missgynna någon elev/barn på grund av hans eller hennes religion. I skolorna ska föräldrar kunna lämna sina barn utan att de blir ensidigt påverkade till förmån för den ena eller andra åskådningen. Skolorna är skyldig att se till barnets bästa och alla barn har rätt till kunskap och lärande, tankefrihet och religionsfrihet. Begreppet annan trosuppfattning innefattar uppfattningar som har sin grund i eller har samband med en religiös åskådning, till exempel buddism, ateism eller agnosticism.

• **Funktionsnedsättning** (i diskrimineringslagen funktionshinder)

Funktionsnedsättningar kan vara fysisk, psykisk eller intellektuell och påverka livet på olika sätt. Hit räknas både sådana som syns, och sådana som inte märks lika lätt, som exempelvis allergi, hörsel och synskador, ADHD och dyslexi. Graden av funktionsnedsättning har ingen betydelse. Anm. Funktionshinder uppstår när personer med funktionsnedsättning upplever begränsning i relation till omgivningen. Funktionshinder är inte en egenskap hos individen utan det är miljön som kan vara funktionshindrande.

• **Sexuell läggning**

Skolorna/skolorna ska förebygga och förhindra diskriminering och trakasserier på grund av sexuell läggning. Med sexuell läggning menas homosexualitet, bisexualitet och heterosexuellitet. Skolorna har ett särskilt ansvar att förmedla samhällets gemensamma värdegrund till barnen.

• **Ålder**

Det är fortsatt tillåtet att särbehandla på grund av ålder om:

- särbehandling gäller tillämpning av bestämmelse i förskola, förskoleklass, skolbarnomsorg, grundskola, särskola och specialskola samt om
- särbehandling har ett berättigande syfte och de medel som används är lämpliga och nödvändiga.

Direkt diskriminering

Att någon missgynnas genom att behandlas sämre än någon annan. För att det ska röra sig om diskriminering ska missgynnandet ha samband med någon av diskrimineringsgrunderna.

Direkt diskriminering känns igen genom likartade fall behandlas olika. Ett exempel kan vara när en flicka nekas tillträde till ett visst gymnasieprogram med motiveringen att det redan går så många flickor på detta program.

Indirekt diskriminering

Med indirekt diskriminering menas lika behandling av olika fall. Krav som verkar neutrala men som i praktiken innebär att en viss grupp missgynnas. Det sker t.ex. när skolorna tillämpar en

bestämmelse eller ett förfaringssätt som verkar vara neutralt, men som i praktiken missgynnar ett barn med ett visst kön, viss etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning eller sexuell läggning. Om exempelvis alla barn serveras samma mat, diskriminerar skolorna indirekt de barn som på grund av religiösa skäl behöver annan mat.

Bristande tillgänglighet

Bristande tillgänglighet är när en person med en funktionsnedsättning missgynnas genom att en verksamhet inte vidtar skäliga tillgänglighetsåtgärder för att den personen ska komma i en jämförbar situation med personer utan denna funktionsnedsättning. Den som låter bli att genomföra skäliga tillgänglighetsåtgärder kan komma att göra sig skyldig till diskriminering.

Trakasserier

Ett handlande som kränker någons värdighet och som har samband med någon av diskrimineringsgrunderna. Begreppet "sexuella trakasserier" innebär ett handlande av sexuell natur som för den skull inte behöver ha samband med någon av diskrimineringsgrunderna. Anm. Diskriminering är när en vuxen i skolorna missgynnar ett barn och det har samband med någon av diskrimineringsgrunderna. Trakasserier som utförs av skolornas personal kan också vara diskriminering och kan t.ex. ske genom skolornas regler, undervisning, läroböcker etc.

Kränkande behandling enligt skollagen

Skolorna/skolorna ska förebygga och förhindra det som i skollagen benämns som kränkande behandling såsom mobbning och rasistiska beteenden. Det definieras som ett uppträdande som, utan att ha någon koppling till någon särskild diskrimineringsgrund, kränker ett barns eller en elevs värdighet. Kränkningar kan vara fysiska, verbala, psykosociala, texter och bilder.

• Mobbning

En upprepad negativ handling när någon eller några medvetet och med avsikt tillfogar eller försöker tillfoga en annan skada eller obehag.

• Rasism

En föreställning om den egna folkgruppens överlägsenhet utifrån uppfattningen om att det finns biologiska skillnader mellan folkgrupper och att vissa folkgrupper är mindre värda och därmed legitima att förtrycka, utnyttja eller kontrollera.

• Främlingsfientlighet

Rädsla för och/eller stark motvilja mot grupper som definieras genom fysiska, kulturella/etniska eller beteendemässiga karakteristika.

• Homofobi

En uppfattning eller medveten värdering hos en individ, en grupp eller ett samhälle och som ger uttryck för en starkt negativ syn på homo- eller bisexuella personer.